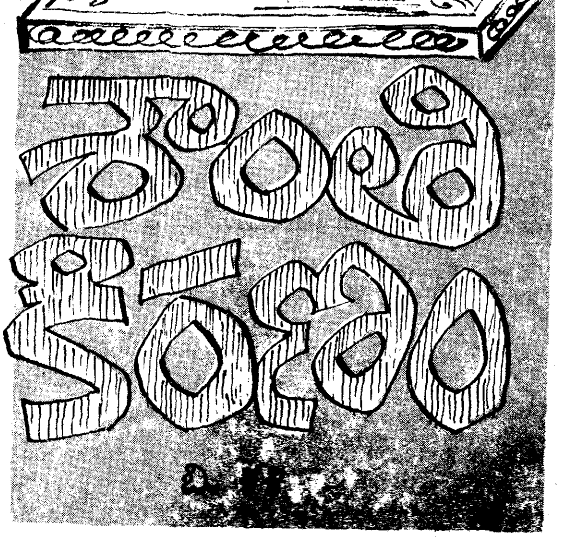

చూరులో ఎలుకలున్నాయని ఇంటికి నిప్పు పెట్టుకోవడం అవివేకం... పాతికేళ్ళ పడుచు ఇల్లాలి కోర్కె తీర్చడం అరవై ఏళ్ళ మగనికి అవసరం. దానికి రాజకీయపు రంగు పులమడం వివేకం. నేలను పోయేదాన్ని నెత్తికెత్తుకోవడం, గోటితో గిల్లివేయదగ్గదాన్ని గొడ్డళ్లతో పెళ్లగించడం ... రాజకీయ చాతుర్యం.

రావుగారు పడక కుర్చీలో కాయాన్ని పడవేసి, పత్రికలో మొహం దాచుకుని కూడా సింగడి గురించే ఆలోచిస్తున్నారు.

'సింగడు అలా చెయ్యడు. కళ్లతో చూడకుండా ఒక నిర్ణయానికి రాకూడదు' అనుకున్నారు రావుగారు. కాని, మనసునిండా సింగడే మసులుతున్నాడు. ఎంతకైనా వాడు [illegible] అనేది మరిచిపోలేక పోతున్నారు రావుగారు. మనసులో ఉన్న ఊహాల్ని మాటల రూపం దాలుస్తాయి. ఏదో చెయ్యాలి ఎవరో అనుకోవటం తరువాయి — వాయువేగ మనోవేగాలతో ఆ పని చక్కబెట్టుకు వస్తాడు సింగడు.

"సింగడిది పాదరసం లాంటి బుద్ధి" అంటుంది సుబ్బమ్మ.

''వాడు కార్యశూరుడు'' అంటుంది వెంకమాంబ.

''సింగడు పట్టే సత్తేకాలపు మనిషి'' అంటుంది వెర్రి నాగమ్మ.

''మా అల్లుడిగారికి కుడిభుజం'' అంటారు జనమేజయంగారు.

''సింగా! నీకు నువ్వే సాటోయ్!'' అంటే, హనుమంతులవారికి వచ్చినంత బలం వస్తుంది వాడికి.

సింగడు నవ్వేటప్పుడు వాడితో జత గలిసి నవ్వే పెద్ద బొజ్జ, సాపుచేసి మెరుగు పెట్టిన గుమ్మలా మెరిసేగుండూ-నిజానికి సింగడి రూపమే వేరు. వెయ్యి మంది గుంపులో వాడిని గుర్తించవచ్చు. వందమంది కేకల మధ్య వాడి కంఠం ఖంగుమనడం వినవచ్చు.

సింగడికి ఆ ఊళ్లో మంచి పేరు ఉంది. వా డన్నీ మంచి పనులే చేశాడనే ప్రఖ్యాతి ఉంది. అందుకే రావుగారు సింగడిని గురించిన వార్త నమ్మలేక పోయారు. రావుగారు తెలివితక్కువ వారు కాదు, చెప్పుడు మాటలు విని మతి చెరుపుకోవడానికి.

నెల రోజులనుంచి సింగడిని గురించి రావుగారు కొంతలో కొంత ఆందోళన పడుతూ ఉన్నారు. ఈ ఆందోళన మరొకరితో చెప్పుకుని చల్లబడటానికి వీలుకానిదై పోయింది.

''ఎంత పని చేశాడు వెధవ!'' అనే వారి విర్ణయం వెనక వారి నీడ నిలబడి, ''ఛా! అభంశుభం ఎరుగని అమాయకుడు'' అంటుంది.

''నీకు తెలీదు. తడి గుడ్డతో గొంతు కోసేవాళ్లు, పాలు త్రాగిన పాములూ, తేనె పూసిన కత్తులూ కొల్లలు'' అంటే — ''కాబోలు మరి. మేం నీడని'' అంటుంది ముడుచుకుని.

రావుగారి కిప్పుడు అరవై సంవత్స రాలు. ఆనాటి కొక పెద్ద సభ ఉంటుంది. దేశంలో కొమ్ములు తిరిగిన రాజకీయవేత్తలూ, గిరజాలు తిరిగిన కవులూ ఆ నాటికి వస్తారు. వాళ్లంతా తెగ పొగిడేస్తారు. వారి పేరు చివర తోకలు తగిలిస్తారు. నిజానికి పొగ డ్తలూ, తోకలూ వారికి కిట్టవు. [illegible] కర్మమీద ఇటీవల వారికి [illegible] ఏర్పడింది. ఇది కాస్తా వారి [illegible] జనమేజయం గారి చలువ.

''సర్వ కర్మ ఫల త్యాగం
తమాహుస్త్యాగం విచక్షణాః!''

[illegible] తిప్పుతూ ముక్కుపొడి [illegible] చిటికెలు వేస్తూ భగవ [illegible] రావుగారి చెవిలో పోశా [illegible]

[illegible] త్సాహం ఉప్పొంగిపోయి, వారి [illegible] కారణ పై కార్యక్రమానికి ఉపక్రమించారు యువకులు. దేశమంతా రావుగారి అరవై సంవత్సరాల రాజకీయ జీవితం గురించి మెచ్చుకుంటుంది. దేశం లోని పత్రికలన్నీ పతాక శీర్షికల్లో రావు గారి కీర్తిని ప్రచురిస్తాయి.

ఈ షష్టిపూర్తి ఉత్సవం జరపడాన్ని రావుగారి భార్యామణి సత్య పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తూంది. ఒక రకంగా రావుగారి కిన్ని సంవత్సరాలని లోకానికి తెలియ నివ్వడం సత్యకు నచ్చలేదు. అలా తెలియజెయ్యటం ఆమెను కించపర చడమేనని భావిస్తూం దావిడ.

రావుగారికి అరవై సంవత్సరాలు అంటే —పాతిక సంవత్సరాల సత్య వెన్నుపై ఎవరో కొరడాతో ఛెళ్ల మనిపించినట్టు ఉంటుంది.

''ఎందుకు వీళ్లంతా మీకు షష్టిపూర్తి ఉత్సవం జరపాలి?'' అని ప్రశ్నించిం దావిడ.

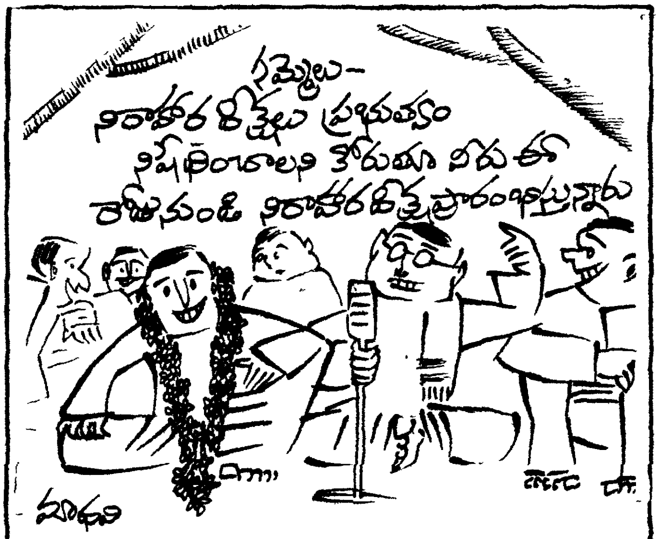

చిత్రం—ఆర్. ఎస్. వి సుందర్ (హైదరాబాదు-20)

రావుగారు మాట్లాడకుండా గతా న్నొక్కసారి మననం చేసుకున్నారు. గత మంతా తెరమీది ఫిల్ములా నడుస్తూంది కళ్ల ముందు.

సహాయ నిరాకరణోద్యమంలో తెల్ల వాళ్లకు గుండెల్లో బల్లెమై నిలిచారు రావుజీ.

విదేశ వస్తు బహిష్కరణోద్యమంలో వారి సాహసం శత్రువుల్నే మెప్పించి 'సింహ' బిరుదును ఇచ్చేట్టు చేసింది. ఆ ఉద్యమంలో గాంధీజీ అహింసామృతం చల్లి ఆ వేడిని చల్లార్చకపోతే గదర్ వీరులు నడిపిన గెరిల్లా యుద్ధాలుగా మారి ఉండేది. బర్మాలో బోసు నడిపిన నేషనల్ సైన్యంగా తయారయేది. ఇంత చరిత్ర నిర్మించిన రావుగారు ఎలా వారి వయసును దాచుకుంటారు? లోకం ఎలా వారి ధైర్యసాహసాలను, ప్రజాసేవను, దేశభక్తిని కొనియాడ కుండా మనగలదు?

పడక కుర్చీలో ఉన్న రావుగారి చేతి లోని పత్రిక ముక్కముక్కలై కిం పడింది క్షణం. ఆ తరవాత అక్షరాలు యుద్ధానికి దిగాయి. ఒకదానిమీద ఒకటి పడి గెంతుతున్నాయి.

అక్షరాల్లో నవచైతన్యం. ''గుప్తాక్షర సమున్నత్యవస్థ.''

మరుక్షణంలో అక్షరాలు రకరకాలుగా కనబడ్డాయి.

గారీ కూపరు, సెక్సుకి డ్రిగిటూ, కునె, హాపర్వెల్డ్, పిల్లిని కుక్క — వెధవలకు మతిపోయి అణ్వాస్త్ర పాటవం గోడమీద చ.త. బోసెంగా, మంగా, గంగా, రంగా, షోంబే, కుక్కపిల్ల, ఎన్ క్రొ బెర్ ట్రెండ్ రసెలప్పయ్య, కన్నయ్య, అందానికి, చందానికి సినిమా నటీమణి వాడుతున్న సరికొత్త బ్లేడులు — సింగడి పేరు పత్రికల్లో ఎక్కడా కనబడలేదు. కాని వాడి ఆకారమో పెద్ద రాక్షసుడులా పత్రిక నిండా పొగలా కమ్మి మాయమై పోయింది.

రావుగారిలో ఏదో మార్పు వచ్చింది. పత్రిక కళ్లముందు నుంచి తీసి, ''సింగడు ఎంత పని చేశాడు!'' అని సత్య మాటల్నే చప్పరించారు.

నూటికి తొంభైసార్లు భర్త మాటకు ఎదురాడటం సత్యకు అలవాటు, ప్రతి పక్షాల మోస్తరుగా. వెంటనే అందుకుని ఆవిడ అన్న మాటను ఉపసంహరించు కుని, ''వాడేం చేస్తాడు లెద్దురూ! మీరూ, వాడూ ఒకటే. మీరు వయసు పెంచారు. వాడు శరీరాన్ని పెంచాడు. అయినా ఆ సన్యాసి గురించి అంతగా పట్టించుకోకండి'' అంది అతి సహజంగా.

''నీది చిన్న దృష్టి, సత్యా! అనుభవిన రాజకీయవేత్త అలా ఆలోచించడు. వేలకు పోయేది నెత్తిన రాసుకోవాలి. గోరువ గిల్లినేయదగిన దానికి గొడ్డళ్లు సిద్ధపరచాలి. ఇదే రాజకీయమంతాను.

''ఎందుకు? ఎప్పుడు? ఎలా? ఫలి తాలు, నివారణోపాయాలు, దానినుంచి కీర్తి, విశ్వ శ్రేయస్సు — అనే అష్టాంగ పథంపైన నడవాలి. నువ్విలా సింగడ్ని వెనకేసుకు రాకు'' అన్నారు రావుగారు.

సింగడ్ని వెనకేసుకు రావడం అంటే సత్యకు అర్థంకాలేదు.

''వాడొట్టి అమాయకుడు!'' అంది సత్య, నోటినిండా పమిట చెంగు ఉంచు కుని.

సత్య అలా అనగానే రావుగారు డిఫెన్స్ లోకి దిగారు కాని లేకుంటే ''వాడొట్టి పుల్లయ్యవారం'' అని ముద్దుగా నవ్వు కుందురు.

మొన్న సత్యా, సింగడూ తెగ నవ్వు కుంటుంటే చూశారు రావుగారు. అంతకుముందు వాడికి పైసంచె కొను క్కోమని డబ్బులిచ్చింది సత్య. దానితో రెండు రోజులు తగువుపడ్డారు. ఆ తగువు ఇంకా ఓ మార్గానికి రానేలేదు. మాట్లాడుకోవటం వరకే చేరింది. అప్పుడే మరో ఉపద్రవం.

ఎందువల్లో రావుగారికి ఇటీవల మన శ్శాంతి భగ్గున మండిపోతూంది. నిప్పు మీది ఉప్పులా సింగడు చేసిన ఈ పని వారిని మరింత ఆలోచనలో ముంచేసింది.

''ఎందుకు, రావుజీ, అలా ఆహో చిస్తావు? వాడొట్టి అమాయకుడు. మొన్న చూడు నువ్వూ, మా ఆవిడా—''

'సత్యా? !'

'ఆ!'

'ఆ ఏమిటి?'

'అంటే ఏమిటి పెలవని? గదిలోకి రమ్మనా?'

'చాలు చాలు — మా అమ్మగారింటికి వెళతానన్నావుగా?'

'అంటే?'

'నువ్వు వెళ్లట మెందుకు? సింగడ్ని పంపుదాం.'

'నేనే వెళతాను. నే నిక్కడ లేక పోయినంత మాత్రాన ఎవరికీ ఎలాంటి లోటూ రాదు' అంది బాధతో సత్య.

'మీ నాన్నకు భోజనం కుదరద్దా?'

'హోటల్లో తగలడతాడు.' అంది సుసరుసలాడుతూ.

'నువ్వుమాత్రం వెళ్లకు. సింగడ్ని రేపు పంపుతాను.'

''అన్నావు అపుడు. ఆ రాత్రికి రాత్రి ఎపుడు వెళ్లాడో అద్దంకి.

తూరుపు కొమ్ముమీద సూర్యుడు వికసించనేలేదు. అల్లకున్న నీకట్లు

కల్లగా విడిపోవటం లేదు.

'ఒరే, రావూ! నీ ముందు సింగడు నిలబడ్డాడు, అవునా?'

'అవును.'

'ఎందుకు వచ్చావు?'

'ఎల్లొచ్చనుండి.'

'ఎక్కడికి?'

'అద్దంకి.'

'చొప్పుతున్నాడు వెధవ. అన్ని బస్తాల బరువైన కళేబరాన్ని ఈడ్చుకుంటూ పరుగెత్తాడనుకుంటూ.'

'ఎందుకు?'

'తమరి మాటాలకించుండి.'

'ఎప్పుడు?'

'చిన్నమ్మగారితో అంటున్నప్పుడుండి.'

'ఎలాగున్నా, రక్కడ?'

'నాకేం తెల్సుండి? ఆ పొలిమేర దాటి చక్కా ఎనక్కు తిరిగొచ్చేశాను' అన్నాడు ఇంకా వగురుస్తూనే.

'ఏడవలేకపోయావ్...వెధవ! సత్యా! సింగడు అద్దంకి వెళ్లి వచ్చేశాడేవ్!' అని కేకేసి ఉరిమినట్టు నవ్వావు అపుడు. సత్యా, నువ్వూ ఒకటే నవ్వుతుంటే వాడు నోరావులించి నిలబడిపోయాడు. ఇపుడా సింగడిపై నీకెందుకోయ్ రావుజీ, అనుమానాలు?'' అని నీడ నిలబడింది.

''వాడు తెలివైన వాళ్లకంటే తెలివైన వాడు. అమాయకత నటించి అందర్నీ బోల్తా కొట్టిస్తున్నాడు. వాడు శుద్ధ గడుసు వెధవ'' అని మనసులో అనుకోటానికి బదులు బాహాటంగా అనేశాడు రావు.

పరదా వారగా తీసి—

''నీ అష్టాంగపథం బోధించిందా?'' అని అడిగింది మనసు. పురి విప్పుకున్నందుకు నాలుక కరుచుకున్నారు రావుగారు.

పత్రిక ఛాతీమీదినుంచి చేతుల్లోకి తీసుకున్నారు.

''మిడతల దండు — చంద్రమండలానికి — అణ్వస్త్రాలు — సరిహద్దుల వివరణ—చాకలి పద్దుల పుస్తకం — ఆడ మొగుడికి మగ భార్య—షోంబేలో బాంబే — రాజీ — స్వతంత్ర పార్టీ — హనుమంతుని తోక.''

పత్రిక ఒక మూలకు విసిరికొట్టారు రావుగారు. ప్రపంచమంతా వంచనతో, కృతఘ్నతతో వెలిగిపోతున్నట్టు కనబడింది [illegible]

[illegible] పరదా పూర్తిగా లాగి, రావు [illegible] చిరాకుకు కారణం [illegible] ముడుచుకుని వెళ్లిపో[illegible] [illegible]

''[illegible] వచ్చాతజ్ఞానా
[illegible] మాతో''

[illegible] తీసుకుంటూ వచ్చారు రావుగారి మామగారైన జనమేజయం గారు.

జనమేజయంగారిపై రావుగారికి అనుకోని రీతిగా కోపం వచ్చింది.

''ఏమిటండీ ఆ రాగాలూ?'' అన్నాడు రావు.

ఇంకా శబ్దాల అర్థం తెలీలేదు జనమేజయంగారికి—డి. ఇ. ఒ. ముందు స్కూలు విద్యార్థిలా.

''జ్ఞానయోగంబున సవ్యసాచికి...''

''ఆఁ చాల్లెండి. ఒక పక్క కొంపలు తగులడుతూంటే గీతా పారాయణలు.''

రావుగారి నోటి వెంట మామగారి పట్ల ఇలాంటి మాటలు నేటి వరకూ రాలేదు. ఒక్కసారి ఈ తుఫాను వచ్చి పడేసరికి వారికి కొంచెం బాధవేసింది. అయినా, వెంటనే కోలుకున్నారాయన. ఆ శక్తిని ప్రసాదించింది మాత్రం వారి భగవద్గీతే. మరోసారి మనసులో గీతను స్మరించి, అల్లుడిగారి ముఖంపై పొకసారి చూచి, కళ తప్పిన ముఖంలో కనబడుతున్న కాఠిన్యాన్ని తలుచుకుంటూ వెళ్లిపోయారు.

రావుగారు కాలుకాలిన పిల్లిలా అటూ, ఇటూ పచార్లుచేశారు. ఫోన్ దగ్గిరికి వెళ్లి రింగ్ చేశారు. అది రాంగ్‌నంబరు. 999 ఫైరాఫీసు. ''ఏ వీధిలో అగ్ని ప్రమాదం?'' అని అడుగుతూంది ఆఫీసు.

''ఛా! సింగడు వెధవ'' అని విసుక్కుని, ''రాంగ్ నంబర్, ప్లీజ్!'' అన్నారు రావుగారు.

మరల రింగ్ చేశారు. ఇపుడు వారి షష్టిపూర్తి సన్నాహ సంఘానికి ఫోన్ చేశారు.

''హలో! ఎవరండీ?'' అంది అవతలి కంఠం.

''రావుజీని'' అన్నారు నీరసంగా.

''రావుగారు ఫోన్ చేస్తున్నారా? రావుగారు! రావుగారు!'' ఆ గదిలో అలజడి.

పత్రికల వాళ్లు మూల నుంచి బంతుల్లా దూకి వచ్చి నిలబడ్డారు టెలిఫోన్ రిసీవర్ దగ్గిర.

''ఏమిటి వార్తలు? ఏమంటున్నారు?''

కాగితాలూ, కలాలూ చేతుల్లో చిందులు వేస్తున్నాయి.

రావుగారు మరొకప్పుడైతే ''వీర సింహ రావుజీని'' అనేవారు. అంతటి ఉత్సాహం లేదు నేడు. మనసంతా విరిగిపోయింది. ఆలోచనలన్నీ నీటి మీది రాతల్లా చెదిరిపోతున్నాయి. ఒక్కటి మాత్రం మనసులో వెలుగుతూంది. అది సింగడి విషయం. వారిప్పుడు వీరసింహ కాదు. బిరుదును మార్చుకోవలసిన వయసులో ఉన్నారు. వృద్ధ సింహ. సింహ కూడా కాదు. వట్టి నరమానవుడు మాత్రమే.

''ఏమిటి సంగతులు? రేపు ఎనిమిది గంటలకు మంత్రివరునిచే పతాకోత్సవం

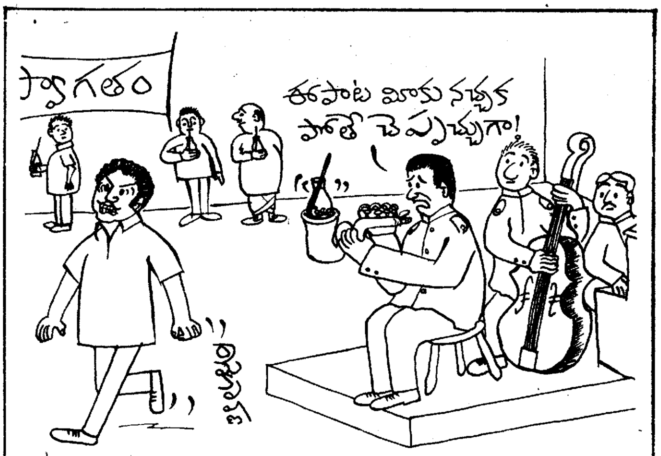

చిత్రం—మునగపాటి రామకృష్ణ (హైదరాబాదు)

చేయించటానికి అన్నీ సక్రమంగా ఉన్నాయి. వారు ప్రయాణంలో ఉన్నట్టు ఫోను'' అంది సన్నాహ సంఘం—ఆహ్వాన సంఘం.

''షష్టిపూర్తి ఉత్సవాలు నిలిపి వెయ్యండి'' అన్నారు రావుగారు.

''ఏమిటీ? ఏమిటీ?? ఏమిటీ???''

షష్టిపూర్తి ఉత్సవాలు — రేపు జరగవలసిన షష్టిపూర్తి ఉత్సవాలు ఎలా నిలిపివేయటం? ఇన్ని వేలు ఖర్చు చేశాక, ఇంతగా ఉత్సాహాన్ని ప్రదర్శిస్తుండగా — ఎలాగ? మహామంత్రి దగ్గిర నుంచి సామాన్య మనుషునివరకు రావుగారి షష్టిపూర్తి కళ్లారా చూడాలని వస్తే — ఎలా దానిని నిలుపు చెయ్యటం?

''కారణం సెలవియ్యండి. ఎందుకు? మేమే వస్తున్నాం బయలుదేరి'' అంది సంఘం.

''ప్రపంచం వెలిగిపోతుంటే'' [illegible] రిసీవర్ దించేశారు రావుగారు.

''చూశారా? చూశారా? ఎంతటి సత్యశీలత? ఎంతటి దేశభక్తి! నిన్నటి వరకూ వట్టి దేశభక్తి అనుకున్నాం. ప్రపంచ పౌరులు. రావుజీ. [illegible] వీరసింహాజీ రావుజీ!''

''జిందాబాద్!''

అపుడే ఆ వార్త పత్రికల వరకూ తీగెల నంటుకుని పరుగెత్తింది.

''విశ్వమానవ కుటుంబం స్థాపనే రావుగారి చివరి ప్రయత్నం'' అనే అక్షరాలు చిక్కగా, చక్కగా చక్రాల్లో తిరిగి, నలిగి, తెల్లకాగితాలపై నల్లగా ఆకారాలు ధరిస్తాయి.

రావుగారి చుట్టూ జనం మూగారు. పత్రికలవాళ్లూ, రాజకీయ పార్టీలవాళ్లూ, ప్రముఖులూ, కవులూ, ప్రజలూ— అనేక రకాల వాళ్లు మూగారు. వారందరి మధ్య నిలబడ్డారు రావుగారు. వారి చూపుల్లో దైన్యం తొంగిచూస్తూంది.

''ఏమిటి సెలవు?'' అన్నట్టు చూశారు వాళ్లంతా.

రావుగారిని ఎలా సంభాషణల్లో దించాలో ఎవరికీ తెలీలేదు, . వారి వాలకం చూస్తే వారీ లోకంలో ఉన్నట్టు లేదు. వాళ్లందరి మధ్య అలా నిలబడే ఉండిపోయారాయన. ఎపుడూ ఇంత స్తబ్దత వారిలో చూడలేదు వారి అనుయాయులు.

వారు ఉపన్యాసాల్లో నిప్పులు చెరుగుతారు. కార్యాల్లో కత్తుల్లా దూస్తారు. అయినా అహింసా వాది రావుగారు. వారిలో శక్తి స్వరూపాన్ని చూడవచ్చు. అలాటి రావుగారిలో ఏమిటీ మార్పు [illegible]!

లోన ఉన్న [illegible] ఎందుకొచ్చారో తెలీదు. కాని, [illegible] భర్త పట్ల జాలి అంకురించింది. ఎందుకో వారు వట్టి [illegible] అయింది.

ఉన్నట్టుండి ఒక [illegible] జుట్టు యువకుడు ప్రవేశం చేశాడు. (ఆ జుట్టు వాళ్ల నాయకుణ్ణే చూసి పెంచుతున్నాడు.)

''రావు షష్టిపూర్తికి ప్రత్యేకమైన ఏర్పాట్లేమైనా చెయ్యదలిచారా?''

రావుగారు మాట్లాడరు.

ప్రెస్ వాళ్లేదో ప్రశ్నించబోతుండగా రపుడే అరతావుపై [illegible].

నిశ్శబ్దం.

ఈ తూరి రావుగారి పెదాలే కదిలాయి.

''మీరంతా నా షష్టిపూర్తి జరపాలని శ్రమపడుతున్నందుకు కృతజ్ఞుణ్ణి. కాని, నాకీ షష్టిపూర్తి చేసుకోడం ఇష్టంగాదు.''

''ఎందువల్లనండీ?''

ఇది పత్రికలవారి

కాల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్‌తో నోటి దుర్వాసనను ఆపండి... రోజంతా దంతక్షయాన్ని నివారించండి!

కాల్గేట్ 10 మందిలో 7 గురికి వెంటనే నోటి దుర్వాసనను నివారించినదని, భోజనము అయిన వెంటనే కాల్గేట్ పదతిలో పళ్లు తోముకొంటే ఎక్కువ దంత క్షయమును, ఎక్కువ మందికి అరికట్టినదని దంతశాస్త్ర చరిత్రలో పూర్వము ఎప్పుడూ ప్రకటింపబడనట్లు శాస్త్ర పరీక్షలు నిరూపించేయి. ఎందుకంటె : కాల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్‌తో ఒకసారి పళ్లు తోముకొంటేనే 85% వరకు నోటి దుర్వాసన మరియు దంతక్షయమును కలిగించే సూక్ష్మ క్రిములు పోతాయి. కాల్గేట్‌కు మాత్రమే యీ ఋజువు ఉన్నది! ఎంత చక్కని పెప్పర్‌మెంట్ రుచి కూడ ఉంది—కాల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్‌తో రోజూ పళ్లు తోముకొనుటకు పిల్లలు యిష్టపడతారు!

...మరియు పూర్తి దంత రక్షణకు శాస్త్రీయముగా డిజైను చేయబడిన కాల్గేట్ టూత్ బ్రష్‌ను వాడండి అది పళ్ల సందులు అన్నిటిలోనికి చేరి బాగుగా శుభ్ర పరుస్తుంది.

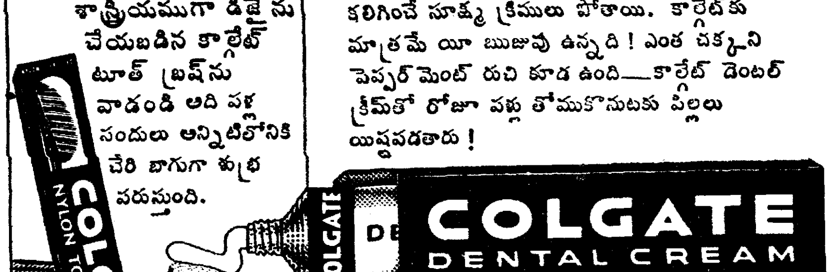

శుభ్రమైన, తాజా శ్వాసకు మరియు తెల్లగా మెరిసే పళ్లకు... ఎక్కువమంది జనులు ప్రపంచములో ఏ యితర టూత్‌పేస్టుకంటె కాల్గేట్‌నే కొంటారు!

DC.G.4071

రావుగారు కళ్లొకసారి మూసుకుని, లలాటాన్ని భారంగా నలుపుకుని సోఫాలో కూచుంటూ, అందర్నీ వారిని అనుకరించ మని సంజ్ఞచేశారు.

రావుగా రొకసారి చేతిలోని పత్రిక తీసి చూశారు. ఆ మొహంలో చిన్న నవ్వూ, వెనువెంటనే భయమూ, కోపమూ కదిలిపోయాయి. రావుగారి పెదాలవైపు ఉంది అందరి దృష్టీను.

"నేను జపాను పర్యటిస్తుండగా ..." అన్నారు రావుగారు.

" 'హరాకిరి' అనే బలిదానం ఉంది జపానులో. బుద్ధ దేవుని ముందు మోక రిల్లి చేసిన తప్పుల్ని ఒప్పుకుంటారు చేసినవాళ్లు. ఆ తరవాత మొలనుంచి ఒక కత్తి తీసి డొక్కలో పొడుచుకుని అడ్డంగా చీరేసుకుంటారు. ప్రేవులు బయటపడగానే దేవుని పాదాల ముందు పడి మరణిస్తారు. సాధారణంగా ఆడిన మాట తప్పినపుడు ఇలాంటి బలిదానం చేసి, పాపాలు కడిగేసుకుని జ్యోతి అయి, పరమాత్మలో లీనమైపోతారట జపాను వారు.

టోకియోలో నేను దిగగానే నాకు హోటల్లో పరిచారికగా ఉన్న అమ్మాయి చెప్పిం దీ విషయం. ఎంత హుషారుగా ఉంటారో జపాను స్త్రీలు, అంత బుద్ధి కుశలతా, అంతటి సత్యశీలతా వాళ్లలో ఉన్నాయని మురిసిపోయా నపుడు. మనం తప్పుగా భావించే అనేక విషయాలు వారి దేశంలో తప్పులుకావు. అవి న్యాయ సమ్మత మయినవి. టోకియోలో రిక్షా ఎక్కితే నిన్ను వాడు నడిపించేది వేశ్యల గృహాలకు. అయినా వాళ్లలోనూ ఈ సత్యశీలత గోచరిస్తుందనుకుంటాను.

నన్ను గొప్పగా ఆకర్షించినవి వారి చేతిపనులు. ఎంత సున్నితంగా, సుంద రంగా తయారుచేస్తారని? ఒకే ఒక్క కుంచెతో ఒకే ఒక్క సారి చిత్రవర్ణ శోభితమైన పుష్పాల గుత్తులు చిత్రిం చడం మనం చూసి తీరవలసిందే. ఆ ఒక్క కుంచె రాస్తుంది ఎరుపు పక్క పచ్చరంగూ, పసుపు పక్కని నయొ లెట్టూ మొదలైనవి.

జపానువారి చేతులకూ, బ్రహ్మ చేతు లకూ సంబంధం ఉండి ఉండాలి. హస్త సాముద్రికం తెలిస్తే ఎంత బావుండేది నాకు! వారి చేతిపనులు అలా చూస్తూ ఉండిపోయేవాడిని.

'జపానులో మిమ్మల్ని గొప్పగా ఆకర్షించిన వేవి?' అని ప్రశ్నించా డొక ప్రముఖుడు నన్ను. అతని పేరు షిలాషి అని జ్ఞాపకం.

'మీ చేతి పనులు. స్వర్గాన్నిమాత్రం మీ చేతులు నిర్మించలేవా?' అన్నాను.

షిలాషి చాలా మురిసిపోయాడు. తన దేశాన్ని విదేశీయులు పొగుడుతున్నపుడు."

రావుగారి కనుకొలుకుల్లో రెండు నీటి బిందువులు నిలిచాయి. వారి కంఠం బొంగురు పోయింది. వారి చుట్టూ చేరినవా రొకసారి రావుగారి దేశ భక్తి నినువనం చేసుకున్నారు. వాళ్లలోనూ ఏదో నవ చైతన్యం పొంగింది.

రావుగారు లేచి పడమటి వైపు ఉన్న కిటికీ తలుపులు మూసి సంధ్యా రుణ కిరణాలు గదిలో జొరబడకుండా చేశారు. ఆ తరవాత మీటా నొక్కి చిరుగాలి నిసిరించారు. టేబుల్‌మీద ఉన్న ఫ్లవర్ వాజ్‌లో, గుమ్మటంగా పెరిగి మూడు పువ్వు లారుకాయలుగా విరపూసిన సహస్ర గులాబీలు కదిలాయి గాలికి.

"గాలికి ఫ్లవర్ వాజ్‌లోని పూలు కదిలేట్టున్నాయి" అన్నారొకరు.

ఫక్కున నవ్వి —

"ఇవి జపానులో ఒక హోటల్ సర్వెంటు ప్రెజెంటు చేసినవి. ఆ పూలు అప్పటినుంచీ వాడిపోలేదు. ఎంత గాలి వీచినా రాలిపోలేదు. ఆ ఫ్లవర్‌వాజ్‌లో మాత్రం నీరు పొయ్యవద్దంది ఆ అమ్మాయి" అన్నారు రావుగారు.

అందరి దృష్టీ ఒక్కసారి ఆశ్చర్యంగా ఫ్లవర్‌వాజ్ వైపు మరలింది.

నిన్నటి ఎండలో పెరిగి, సంధ్యా రుణిమలో మొగ్గలై రాత్రి వెన్నెల రేకులు విప్పగా నవ్వి మంచులో స్నానం చేసిన ఇప్పటి పువ్వుల్లా ఉన్నాయా రోజాలు. జపాను యాత్ర ముగిసి సంవత్సరాలు కావస్తూంది. నీరులేకుండా —ఎంత చిత్రమైనదీ గులాబీ!

"జపాను నిర్మించుకుంటున్న స్వర్గాన్ని చూశాను. హిరోషిమా, నాగసాకీలు చూడాలని వెళ్లాను.

ప్రపంచంలో ప్రథమ స్థానం ఆక్ర మించే టోకియో చేపల బజారుకు దగ్గరనున్న పసిఫిక్ తీరం చూడాలనేది కోరిక! అబ్బ! ఇంకా మానవుడిలో మడు చావలే దనిపించింది. ఆ తీరం ఉందో ఎలా వర్ణించను! నమిపాన ఆసుపత్రుల్లో ఉన్న రోగుల రోగాల పేర్లు ఏ డాక్టరుకీ తెలియవు. వాటి లక్షణాలు తెలియదు. నరకాన్ని అక్కడ చూడవచ్చు. కొత్తగా పుట్టిన — హిరోషిమాలో ఒక ఆసుపత్రిలో ప్రవేశించాను. ఆ డాక్టరుగారు చాలా ఆప్యా యతతో నన్ను లోపలకు ఆహ్వానించారు. 'పసిఫిక్ తీరంలో హైడ్రోజన్ బాంబు ప్రయోగించాక నిర్మించాం ఈ ఆసుపత్రి' అన్నా డా డాక్టర్.

గాంధీజీ మాకు జ్ఞాపకం వచ్చింది. 'వైద్యులు, ఆసుపత్రులూ పెరగడం జాతికి శుభదాయకం కాదు' అన్నారు వారు.

డాక్టరూ, నేనూ నడుస్తున్నాం. ఫస్టు వార్డు దాటి, సెకండ్ వార్డులో ప్రవేశించాం.

ఏవో ఆకారాలు మంచాలపై దొర్లు తున్నాయి. పోల్చలేక పోయాను వాటిని. సృష్ట్యాదినుంచీ వస్తున్న జీవరాసుల్లో నేటి ఆకారమూ లేదు. డాక్టర్ నా ముఖంలో మారుతున్న భావాలు గుర్తిం చారు.

'ఇవేమిటనీ, వీటికి ఈ ఆసుపత్రి దేనికనీ విస్తుపోతున్నాను మీరు. ఇవి మన సైన్సు ప్రసాదించిన వరాల్లో కొన్ని' అన్నా రాయన.

'అంటే —!' అన్నాను ఆశ్చర్యంగా.

'సైన్సు మానవునికి బానిస అనీ, సర్వ సౌఖ్యాలూ కలిగించి మరింత ఉత్త ముణ్ని చేస్తుందనీ, విశ్రాంతి సధికం చేసి కళలు, వైజ్ఞానిక విషయాలు అధికంగా అభ్యసించి మానవతకూ, మానవ సంస్కృతికీ దోహదం చేస్తుందనీ తల పోశాను కాని — ఇవేమిటి ఆకారాలు? అప్పుడప్పుడూ దుస్స్వప్నాల్లో నయినా ఇంతటి భయంకరాకారాలు కానరావు.

'ఇవేమిటో అనుకుంటున్నారు కదూ — నా వెంట రండి. మూడవ వార్డులో డెలివరీ కేసెస్. కాన్పులన్నీ అక్కడే జరుగు తాయి.

'మొన్నరాత్రి ప్రసవ వేదన తీవ్రంగా ఉందనీ, ఆ స్త్రీ ఆసుపత్రికి రాలేక పోతూందనీ నాకు తంతి వచ్చింది. అప్పటికే బద్ధకంగా ఉన్నాను. అరడజను మరణాలు కళ్లారా చూశాను. మనసేమీ బావులేదు. బ్రెడ్, రస్కులు రెండూ, ఒక చేపటిన్నూ ఆరెంజ్ మాత్రం తీసు కున్నాను.

'వెంటనే రాలేదని, మరో ఆసుపత్రికి ఫోన్ చెయ్యవలసినదనీ తెలియజేశాను. కాని వాళ్లేం వినలే. మీరు రాకుంటే భూ పేషెంటు బ్రతకదనీ, ఆశలన్నీ నామీదనే ఉన్నాయనీ తెలియజేశారు. చేసేది లేక బయలుదేరాను. నా వెనక వార్డు బోయ్ సంచీ పట్టుకుని కారులో కూచున్నాడు. వాడేదో ఆలోచిస్తున్న ట్టున్నాడు. నా మన సంతకంటే శూన్యంగా ఉంది.

"డాక్టర్!" అన్నాడు ఆలోచన నుంచి తేరుకుని.

"ఛీ! నోర్ముయ్!" అన్నాను అధి కార పూర్వకంగా. ఆ మాట అన్నానేగాని, తరవాత నాకే బాధేసింది.

"ఎందుకోయ్ పిలిచావ్?" అనడిగాను.

"ఏం లేదు, సార్" అన్నాడు నసుగుతూ.

వాడు చెప్పటానికి జడుస్తున్నాడు. చివరికి అనేశాడు: "మన ఆసుపత్రిలో వాళ్లెవరైనా బ్రతుకుతారని మీకు నమ్మకముందా, సార్?"

ఈ ప్రశ్న కొంత చికాకు కారణమైనా కొంత నిగ్రహించుకుని, "ఏం?" అన్నాను.

"వాళ్ల రోగాల పేరులైనా తెలి యవు కదా — ఎలా వాళ్ల వ్యాధులు కుదర్చటం? ఇంతకుముం దెప్పుడూ కనీ వినీ ఎరుగని రోగాలు!" అన్నాడు.

నేనేం మాట్లాడలేదు. వాడూ మాట్లాడలేదు. రోడ్డు సరిలేదు. కారు మరీ ఊగుతూ నడిచింది.

ఆ ఇంటి ముందు ఆగాం.

ఇల్లంతా గొడవగా ఉంది. పురిటాలు మరీ గోల చేస్తూంది. ఇంటి యజ మాని ఇంటి గోడలు ఊగేంత గట్టిగా తల బాదుకుంటున్నాడు. వెళ్లి చూశాను. పరిస్థితి నిజంగానే ప్రమాదంగా ఉంది.

చిత్రం — ఎ. డి గౌరీశంకర్ (అనంతపురం)

ఒకటి రెండు గంటల్లో ఆపరేషన్ చెయ్యాలి. ఆసుపత్రికి తీసుకువచ్చాను. ఆపరేషన్ సక్సెస్‌ఫుల్‌గానే జరిగింది' అని డాక్టర్ గారు చెప్పటం ఆపుచేశారు.

'ఆ తరవాత?' అన్నాను.

'రండి, చూదురుగాని' అన్నారు డాక్టర్.

ఇద్దరమూ మూడవ వార్డులో ప్రవే శించాం.

రూమ్ నంబర్ సరిగా జ్ఞాపకంలేదు. దానిలో ఒక మంచంపై పడుకున్న యువతిని చూపారు. ఆ మోహం కవులు వర్ణిస్తారే — అలా మంచుదెబ్బ తిన్న కమలంలా, విషాద మేఘాలు కమ్మిన చందమామలా — సరిగా వర్ణించలేక పోతున్నాను. పూలరేకుల సొగసూ, వెన్నె ల్లోని సుకుమారతా — కొద్దిగా చిక్కినా ఇంకా అందంగా ఉంది, ఆ పచ్చి బాలింత రాలు. ప్రసవించకముందు దెలా ఉండేదో ఊహించటం కవులకే చేతనవునని స్తుంది. ఏ చిత్రకారుడయినా రూప కల్పన చెయ్యగలడేమోనని ఆశగా ఉంటుంది నాకు.

"ఈ అమ్మాయికే నేను పురుడు చేసింది" అన్నారు.

'భర్త?' అన్నాను.

ఆ పక్కనే కుర్చీపై కూర్చున్న పాతిక సంవత్సరాల యువకుడు లేచి నమస్కరించాడు. అతణ్ణి ఆ యువతి అన్నగా భ్రమకున్నాను. మన పురాణాల్లో కనబడతాడే శశాంకుడు — తార వాడి కోసం ప్రాణంకూడా ధారపోస్తానంటుందే — పాతికేళ్ల శశాంకుడు ... నిజంగా భగవంతు డప్పుడప్పుడూ ఇలాంటి గొప్ప జంటల్ని చూసి ఆనందించి, రానున్న మానవ తరాలకు గొప్ప సంతానాన్ని ప్రసాదిస్తాడని మురిసిపోయాను.

డాక్టర్ నన్ను ఆ యువకునికి, ఆ యువకుని నాకు పరిచయం చేశారు. ఆ యువకుడు జపాన్‌లో ప్రణయ కవిత్వం రాయటంలో దిట్టట. సౌందర్యం దేవుని స్వరూపమని కవిగారి తత్త్వమట. నాకు టాగూర్ స్మృతిపథంలో కదిలాడు. ఆ అబ్బాయిని చూస్తే గడ్డంలేని టాగూర్ — పాతిక సంవత్సరాల టాగూర్ ఫోటో కళ్ల ముందు కదిలింది. కొంచెం చెక్కిళ్ళుమాత్రం పెద అయినా అది లోపం కాదు.

ఆ యువ కవి మంచి 'పెల

మరో గదిలో ప్రవేశించాం.

'డాక్టర్! మరిచిపోయాను. ఆ దంపతులు లోకానికి ప్రసాదించిన బాలార్కుడేడీ? నిజంగా సౌందర్యమే రూపుదాల్చి వాళ్ల కడుపున పుట్టి ఉండాలి. వెనక్కి వెళదాం'' అన్నాను ఆత్రతగా. డాక్టర్ నా చెయ్యి పట్టుకుని ముందుకు నడిపించాడు. లేబొరేటరీ గదిలో ప్రవేశించాం. అక్కడ చాలా మంది శాస్త్రజ్ఞులు ప్రయోగాలు చేస్తున్నారు. అంతా డాక్టర్‌కు కృతజ్ఞతతో తలలు ఒకసారి ఆడించి, వాళ్ల పనిలో మునిగిపోయారు.

ఒక గాజు జాడీ దగ్గర నిలబడ్డాం.

'చూడండి!' అన్నారు డాక్టర్ పక్కకు తిరిగి పోతూ.

'ఎటూ?' అన్నాను.

'గాజు జాడీ లోనికి!'

చూశాను.

నా నిండా భయం.

శరీరమంతా కంపించిపోయింది.

ఏదో భయంకరాకారం చిన్న రూపంలో గాజు జాడీలో ఉంది. 'డాక్టర్!' అని కేక వేసి కళ్లు మూసేసుకున్నాను. అంతే తెలుసు నాకు. నేను కళ్లు తెరిచేసరికి నా చేతిలో స్మెల్లింగ్ సాల్ట్ ఉంది. నేను ఆ సుందరి మంచం దగ్గర పడక కుర్చీలో ఉన్నాను. ఆయువకు డొకపక్కా, డాక్టరొక పక్కా నిలబడి ఉన్నారు.

'డాక్టర్!' అన్నాను ఆత్రతగా.

'ఫరవాలేదు. లేవండి' అని చెయ్యి అందించాడా యువ కవి. ఆ కవి చేతులు రోజా రేకుల్లా ఉన్నాయి. పచ్చ నరాలెంత అందంగా కనబడుతున్నాయని!

డాక్టరూ, నేనూ యువ కవినుంచి సెలవు తీసుకుని ఆసుపత్రి వరండాలోకి వచ్చాం.

'డాక్టర్! ఆ బాలార్కుణ్ణి చూపారు కాదు' అన్నాను.

డాక్టర్ కళ్లు అశ్రుపూరితాలయ్యాయి. నా భుజం తట్టి, 'మీరు చూసిన ఆ గాజు జాడీలోని ఆకారం ఆ దంపతుల సంతానం' అన్నారు డాక్టర్.

'మీరేం ఆశ్చర్యపడ నక్కరలే. హైడ్రోజన్, ఆటం మొదలైన నవీన మారణాయుధాల ప్రయోగాల వల్లా, వాటితో యుద్ధం చెయ్యటం వల్లా ఏర్పడే ఫలితా లివే. ఆటంబాంబులు జీవ జాలం పైకి ప్రేల్చనక్కరలే. ఎక్కడ వాటిని ప్రయోగించినా విశ్వంలో మారిన రేడియో ధార్మిక శక్తివల్ల ఇలాంటి ఫలితా లేర్పడతాయి. ముందు ముందు ప్రపంచంలో ఎలాంటి జీవజాలం ఉంటుందో, ఉత్కృష్టమైన ఈ మానవుని ఆకారం ఉంటుందో ఉండదో చెప్పలేం' అన్నా రాయన.

నా శరీరం కంపించిపోయింది.

నాగసాకీ, హిరోషిమాలు తిరిగి ఈ భూభాగంపై తారసిల్లకూడదను కుంటూ, నా హోటల్లో ప్రవేశించాను. నా మనసేం బావులేదు.

హోటల్లో ఓ అమ్మాయి పరుగెత్తుకొచ్చి, 'ఒక శుభవార్త చెబుతాను మీకు. అతనికి సంబంధించింది కాకపోయినా, ఒక శుభవార్త ఎవరయినా చెప్పినప్పుడు విన్న వాళ్లు చెప్పినవాళ్లకు ఒక బహుమతి ఇస్తారు మా దేశంలో. మీ కొక శుభవార్త చెబుతా' అంది చిలిపిగా చూస్తూ.

'చెప్పు' అన్నాను కోటు గుండీలు విప్పుకుంటూ.

'మా అక్కకు కష్టకాలమని ఉత్తరం వచ్చింది. మా బావలా చంద్రబింబం లాంటి కొడుకు పుడతాడు' అంది నా కోటు అందుకుంటూ.

నేనేం మాట్లాడలేదు. ఆసుపత్రిలోని యువ కవి ఈ అమ్మాయికి బావ అవుతాడేమో తెలుసుకోవాలనిపించింది. కాని, ఎందుకో నేను తెలుసుకోలేదు.

'మా అక్క సౌందర్యాన్ని చూసే మా బావ పెళ్లాడాడు. లేకుంటే మా వంటి పేదవాళ్ల నాయన వివాహం చేసుకోడు. ఆయన్ని రాకుమార్తెలే కాదు, దేవతలే వరిస్తారు' అంది, ఆనందంగా కళ్లు తిప్పి, చక్రం వంటి మూతితో నవ్వు వెలిగిస్తూ.

''అదిగో, చూడండి. ఆ పూలకుండీ ఆ హోటల్లో పనిచేసే పిల్ల కాగితాలతో తయారుచేసి ఇచ్చింది నాకు. ఈ పూలకుండీ వెనక ఇంత కథ ఉందని ఎవరికి తెలుసు?'' అన్నారు రావుగారు, భారంగా నిట్టూర్చి.

ఆ గదిలో వారి చుట్టూ మూగిన వాళ్లంతా ఒకసారి పూలకుండీ వేపు చూశారు. ప్రొద్దు వాటారిపోయిన కారణంచేత కాంతి డల్‌గా ఉంది. గిరజాల జుట్టు యువకుడు మీట నొక్కి చంద్రుణ్ణి వెలిగించాడు. పూలకుండీ మరింత సజీవంగా కనబడింది రావుగారి గదిలో.

''సంపూర్ణ నిరాయుధీకరణ ప్రపంచ రాజ్యాల మధ్య సమకూరాలనీ, అణ్వాయుధ ప్రయోగాలు సుతరామూ చెయ్యకూడదనీ మనం రేపు గొప్ప ఊరేగింపు జరపాలి'' అన్నారు రావుగారు.

''పరిత్రాణాయ సాధూనాం'' అంటూ రాగం.

గిరజాల జుట్టు యువకుడు ముందుకొచ్చి, ''వాళ్ల దేశ రక్షణకోసం వాళ్లు ప్రయోగాలు చేసుకుంటారు. మనకేం?'' అన్నాడు విరసనగా.

రావుగారు ఫక్కున నవ్వారు. నవ్వి, ''చెట్టుకొమ్మమీద కూర్చుని మొదలు నరుక్కోవడం ఎప్పుడు ప్రారంభించావ్? మా సింగడు చేసిన పని చెబుతాను, వినండి. వాడి ఇంటి చూరుకు ఎలకలు ఉన్నాయని ఇంటికి నిప్పుపెట్టాడు. వాడి ఇల్లేకాదు. పక్క ఇళ్లు కూడా వెలిగిపోయాయి. చూడండి! అణ్వస్త్ర ప్రయోగాలు చేస్తున్న కొన్ని రాజ్యాధినేతలకూ, మా సింగడికీ తేడా ఉందంటారా?'' అన్నారు రావుగారు సోఫామంచి లేస్తూ. గదిలో అధిక భాగం గంభీరంగా నవ్వారు.

రావుగారి షష్టిపూర్తి ఉత్సవం విశ్వశాంతికి దారిచూపే కాంతికిరణంగా మారింది.

(ఈ లోకంలో ''కన్నీరు'' కారినంత కాలం ''కాలం'' మారలేదని భావించే కరుణామయులకు అంకితం.) ★

అందమైన మీ కేశములకు శ్రద్ధ పోషణ అవసరం

బెంగాల్ కెమికల్ వారి

కాంతరిడైన్

హెయిరాయిల్

నిడుపాటి నిగనిగలాడే పట్టు వంటి మెత్తటి కురులను పెంచుటకు తోడ్పడుతుంది. జుట్టును జిడ్డు పట్టకుండా ఉంచుతుంది. జుట్టు రాలిపోవటాన్ని నివారిస్తుంది.

బెంగాల్ కెమికల్

కలకత్తా - బొంబాయి

కాన్పూరు - ఢిల్లీ